

Prijímacia skúška zo slovenského jazyka a literatúry do 1. ročníka
gymnázia so štvorročným štúdiom

*V nasledujúcich úlohách pracujte s textom ukážok.
V každej otázke je 1 správna odpoveď, krúžkom ju označte.*

Ukážka č. 1

Postupne sa otvárajú bariéry väčšiny starých členov únie, ba cestovanie za prácou sa stáva súčasťou života najmä absolventov **škôl**. Táto veková kategória spolu so študentmi je najširšou vrstvou, ktorá cestuje po západnej Európe. Jedni si chcú pobytom osvojiť pracovné návyky, druhí sa chcú zdokonaľiť v jazykoch. To všetko možno získať iba počas niekoľkomesačného pobytu v cudzine a priamym kontaktom.

V súčasnosti pracujú niektorí Slováci v Rakúsku, Nemecku, iní si našli prácu aj v prihraničných oblastiach Maďarska. Najviac našich pracovníkov našlo pôsobisko v Českej republike. To bolo bežné aj pred dvoma desaťročiami. Ibaže teraz je rozdiel v zárobkoch výraznejší a dopyt po odborníkoch vyšší.

Je potešiteľné, že v súčasnosti sú v zahraničí čoraz žiadanejší naši vyššie kvalifikovaní odborníci. Tími sú najmä špecialisti v oblasti informačných technológií, lekári a ďalší zdravotnícky personál.

(Pravda, 7.4.2006 – upravené)

1. Ktorá informácia vyplýva z ukážky č. 1

1 bod

- A. Najviac Slovákov pracuje v Rakúsku, v Nemecku a prihraničných oblastiach.
- B. Hranice starých členov únie sú dnes otvorené.
- C. Najpočetnejšou vrstvou, ktorá cestuje za prácou do západnej Európy, sú študenti.
- D. Na pracovnom trhu v zahraničí sa uplatnia najmä kvalifikovaní odborníci.

2. Ktorý slohový postup prevláda v ukážke č. 1?

1 bod

- A. Opisný, lebo opisuje, ako cestujú obyvatelia Únie.
- B. Informačný, lebo informuje o cestovaní obyvateľov Únie.
- C. Výkladový, lebo vykladá, aké sú možnosti cestovania v rámci Únie.
- D. Rozprávací, lebo rozpráva príbeh.

3. V ktorej z možností je správne určené slovo „pobytu“ z ukážky č. 1?

1 bod

- A. Konkrétne podstatné meno, genitív, jednotné číslo, vzor stroj,
- B. abstraktné podstatné meno, genitív, jednotné číslo, vzor dub,
- C. všeobecné podstatné meno, genitív, množné číslo, vzor stroj,
- D. abstraktné podstatné meno, datív, jednotné číslo, vzor dub.

4. Aký útvar predstavuje ukážka č. 1?

1 bod

- A. Oznámenie,
- B. správa,
- C. plagát,
- D. reklama.

5. Vecný význam slov *bariéra, technológia, personál* nájdeš v slovníku:

1 bod

- A. Synonymický slovník,
- B. Krátky slovník slovenského jazyka,
- C. Frazeologický slovník,
- D. Pravidlá slovenského pravopisu.

6. Vypíšte z textu slovo, ktoré vzniklo skladaním.

1 body

.....

7. Akým slovným druhom je podčiarknuté slovo v ukážke č. 1

1 bod

.....

8. Od zvýrazneného slova z ukážky č. 1 utvorte príponou jedno nové slovo a napíšte ho. Potom ho použite vo vete. Vetu správne napíšte.

2 body

slovo..... veta.....

9. V ktorej z možností je správne určená nasledujúca veta?

Teraz je rozdiel v zárobkoch výraznejší.

1 bod

- A. Jednoduchá, dvojčlenná neúplná, oznamovacia,
- B. jednoduchá, jednočlenná holá, oznamovacia,
- C. jednoduchá, dvojčlenná úplná, oznamovacia,
- D. jednoduchá, jednočlenná rozvitá, oznamovacia.

10. Pri ktorej z frazeologických jednotiek je nesprávne uvedený jej význam?

1 bod

- A. Byť tŕňom v oku – prekážať.
- B. Byť z lacného kraja - byť chudobný.
- C. Mlátiť prázdnu slamu - mať prázdne, bezobsažné reči.
- D. Mať v niečom prsty - zúčastniť sa na niečom.

11. Doplňte tabuľku:**12 bodov**

SLOVO	jelením	drevenou	Zuzkini	veselom
DRUH PRÍDAVNÉHO MENA				
ČÍSLO				
VZOR				

12. V ktorej možnosti je správne napísaná uvádzacia veta a priama reč.**1 bod**

- A. Ctibor povedal: „žiadam ťa, aby si mi vystavil najkrajší hrad v krajine.“
- B. „To sme zvedaví, to sme zvedaví!“ Vykriekli viacerí.
- C. Ctibor povedal: „No, veď uvidíte!“
- D. Za hrad ti splním každú žiadosť, „ povedal nakoniec Ctibor.“

13. Cesta viedla okolo skaly. Slovo okolo v uvedenej vete je:**1 bod**

- A. častica,
- B. príslovka,
- C. predložka,
- D. spojka.

Ukážka č. 2

Milan Lasica – Július Satinský: Márna lásky snaha
(voľne podľa W. Shakespeara, upravené)

Nathaniel: Už roky ma trápi nepresnosť, s akou v našom jazyku označujeme jednotlivé živočíšne druhy. Napr. v slove mucha nie je nič bzučivého, nič hmýrivého. To slovo – mucha - nevyjadruje podstatu tej beštie.

Holofernes: Otče, vy máte nový výraz?

Nathaniel: Nuž, je to iba skromný návrh, myšlienka vznikla po večeroch pri nekonečných súbojoch s týmto dotieravým hmyzom.

Holofernes: Načo toľká skromnosť? Sme predsa vedci, ergo kolegovia. **Von s tým!**

Nathaniel: Tak teda počúvajte. Ja osobne si myslím, že mucha by sa mala volať bzučiak alebo hádam celkom jednoducho – bžkrľa.

Holofernes: Vravíte bžžžžkrľa? Nie je to príliš dlhý názov pre takú krátku zver?

Nathaniel: Čakal som túto výhradu, majstre. Tento názov sa dá ľubovoľne skracovať, vždy podľa veľkosti tej ktorej muchy.

14. Účelom textu č. 2 je:

1 bod

- A. pobaviť,
- B. zaujať,
- C. informovať,
- D. postrašiť.

15. Do akého jazykového štýlu zaradíme podčiarknuté slová z textu č. 2?

1 bod

- A. Umeleckého,
- B. publicistického,
- C. náučného,
- D. hovorového.

16. Ktoré z uvedených tvrdení z textu nevyplýva?

1 bod

- A. Slovo mucha neobsahuje nič bzučivé či hmýrivé.
- B. Slovo mucha sa dá ľubovoľne skracovať, vždy podľa veľkosti tej ktorej muchy.
- C. Slovo mucha nevyjadruje podstatu tohto živočíšneho druhu.
- D. Slovo mucha by sa malo zameniť za slovo bzučiak alebo bžkrľa.

17. Čakal som túto výhradu, majstre. V uvedenej vete je podmet:

1 bod

- A. vyjadrený,
- B. rozvitý,
- C. viacnásobný,
- D. nevyjadrený.

18. Text č. 2 je založený na dialógu, ktorý je typický pre:

1 bod

- A. epiku,
- B. poéziu,
- C. lyriku,
- D. drámu.

19. Zvýraznená veta v texte č. 2 je podľa obsahu:

1 bod

- A. zvolacia,
- B. opytovacia,
- C. rozkazovacia,
- D. oznamovacia.

20. Z textu č. 2 vypíšte antonymá.

1 bod

.....

21. Z textu č. 2 vypíšte prvé slovo tretej repliky.

1 bod

.....

22. Píšeš list starým rodičom o svojom úspechu v súťaži. Napíš:

4 body

A. Kto je pisateľ listu.....

B. Kto je adresát listu.....

C. Dve vety z jadra listu.....

.....

D. Záver listu.....

23. Aby sa dramatické dielo mohlo zrealizovať na divadelnej scéne, musí na ňom pracovať veľa tvorivých osobností. Priradiť im vhodnú náplň ich práce. Stačí priradiť písmeno.
4 body

I. dramaturg.....,

II. režisér.....,

III. herec.....,

IV. výtvarník scény.....

A. stvárňuje postavu diela, B. je tvorcom návrhu scény, C. je tvorcom koncepcie a spôsobu stvárnenia hry, D. vyberá hru na divadelnú realizáciu.

24. Navštívila ťa rodina tvojho belgického priateľa. Chceš im ukázať to najkrajšie na Slovensku. Napíš správne:

2 body

A. názov jednej jaskyne.....

B. názov jedného hradu/zámku.....

25. Doplňte neúplné výroky:

3 body

- Skupina veršov, oddelená od ďalšej skupiny medzerou, sa nazýva.....
- Cílený rozhovor s významnou alebo zaujímavou osobnosťou sa nazýva.....
- Ľudovým výrokom, ktoré vznikli na základe dlhodobého pozorovania prírody hovoríme.....

26. Rozhodnite, ktorý z výrokov je správny?

1 body

Ukážka „Jeden priateľ laureáta Nobelovej ceny, amerického spisovateľa Ernesta Hemingwaya, ktorý poznal nepokojnú, vždy túlavú povahu tohto spisovateľa, mu raz takto adresoval list: „Spisovateľovi Ernestovi Hemigwayovi, Boh vie kde.“
List, hoci takto adresovaný, spisovateľovi došiel. Po niekoľkých dňoch priateľ dostal od Hemigwaya telegram: „Boh vedel. Ernest.“ je:

- A. anekdota,
- B. aforizmus,
- C. vtip,
- D. ani jedno zo spomínaných.

27. Rozhodnite, ktoré z viet sú pravdivé/nepravdivé. Správnu odpoveď zakrúžkujte.

3 body

- **Povešť** je žáner dramatickej tvorby, ktorý spracúva historickú tematiku voľne, v rozpore s historickou skutočnosťou a má pútavý dej.

ÁNO NIE

- **Nonsens** je žáner lyrickej poézie vyznačujúci sa zdanlivo nezmyselnými prvkami.

ÁNO NIE

- **Pointa** je výrazné až prekvapivé vyvrcholenie textu. Tento prvok mikrokompozície je typický najmä pre epigram, aforizmus, anekdotu, vtip.

ÁNO NIE

Koniec testu